

Marc Levy

Gölge Hırsızı

ÇEVİRİ: AYÇA SEZEN

CAN

MARC LEVY
Gölge Hırsız1

Le voleur d'ombres, Marc Levy

© 2010, Éditions Robert Laffont / Susanna Lea Associates

© 2011, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

www.marclevy.info

1. basım: 2011

3. basım: Ağustos 2016, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi 1 BE 11, Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş
Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-1271-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750712715

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

MARC LEVY

Gölge Hırsız1

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Ayça Sezen

MARC LEVY, 1963'te Fransa'da doğdu. On yedi yaşında Kızılhaç örgütüne katıldı, altı yıl boyunca gönüllü olarak hizmet verdi ve bir yandan da Paris-Dauphine Üniversitesi'nde öğrenimini sürdürdü. Yirmi üç yaşında ülkesinden ayrılıp ikinci vatanı ABD'ye yerleşti. Yedi yıl sonra, iki arkadaşıyla birlikte bir mimarlık şirketi kurmak üzere Fransa'ya geri döndü. Kırk yaşına yaklaştığı günlerde, oğluna anlattığı hikâyeleri kâğıda dökmeye karar verince, ilk romanı *Keşke Gerçek Olsa* ortaya çıktı. Dünya çapında büyük bir başarı elde eden kitap, aylarca çoksatar listelerinin başından inmedi ve otuza yakın dile çevrildi. Yazarın ikinci romanı *Neredesin?*, çok geçmeden bir milyon satış rakamına ulaştı. 2003'te yayımlanan *Sonsuzluk İçin Yedi Gün*, Fransa'da 2003'ün en çok satan romanı oldu. 2004'te yayımlanan *Gelecek Sefere*, aşk, mizah ve masalsi öğelerle ördüğü romanlarının son halkası oldu. 2008'de *Dostlarım Aşklarım* adlı romanı filme uyarlandı. 2009'da kısa aralıklarla *İlk Gün* ve *İlk Gece* adlı romanları yayımlandı. En son romanı *Bay Daldry'nin Tuhaf İstanbul Yolculuğu* ise 2011'de Fransa'da yayımlandı.

Marc Levy'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

<i>Keşke Gerçek Olsa</i> , 2001	<i>İlk Gün</i> , 2012
<i>Neredesin?</i> , 2004	<i>İlk Gece</i> , 2012
<i>Sonsuzluk İçin Yedi Gün</i> , 2005	<i>Dönmek Mümkün Olsa</i> , 2013
<i>Gelecek Sefere</i> , 2007	<i>Bay Daldry'nin Tuhaf İstanbul</i>
<i>Sizi Tekrar Görmek</i> , 2007	<i>Yolculuğu</i> , 2013
<i>Dostlarım Aşklarım</i> , 2008	<i>Korkudan Güçlü Bir Duygu</i> , 2015
<i>Özgürlük İçin</i> , 2009	
<i>Birbirimize Söyleyemediğimiz Onca</i>	
<i>Şey</i> , 2010	

Pauline, Louis ve Georges'a

“Kimi insan gölgeleri kucaklar durur;
sonunda senin gibi mutluluğun gölgesini bulur.”

WILLIAM SHAKESPEARE

“Aşk, en çok hayal gücüne ihtiyaç duyar, biliyor musun? Her birimiz, olanca hayal gücüyle, bütün gücüyle öbürünü yaratmalı ve gerçekliğe ufacık da olsa yer bırakmamalıyız; işte o zaman, o iki hayal gücü karşılaştığında... Dünyanın en güzel şeyi olur.”

ROMAIN GARY

Geceden; akşamın gölgelerinin yarattığı, perdelerin katları arasında, duvar kâğıdının üzerinde dans eden şekillerden korkardım. Zamanla kendiliğinden kayboldular. Ama çocukluğum aklıma gelir gelmez yeniden beliriveriyorlar; hem ürkünç hem de tehditkârlar.

Bir Çin atasözü, kibar bir adam komşusunun gölgesine basmaz, der; yeni okuluma başladığım gün bu sözü bilmiyordum. Çocukluğum burada, bu okulun avlusundaydı. Onu kovmak, yetişkin olmak istiyordum; bana göre çok kısa ve çelimsiz olan bu bedene yapışmış, bir türlü gitmiyordu.

“Göreceksin, her şey yolunda gidecek...”

Okulun ilk günü. Bir çınara dayanmış, toplaşan arkadaş gruplarına bakıyordum. Bu gruplardan hiçbirine ait değildim. Ne gülümsemeye ne kucaklaşmaya hakkım vardı; tatilin bitmesiyle birlikte yeniden buluşmaktan duyulan sevinci yansıtan en ufak bir ifade bile takınamazdım; kendi tatilimi anlatacağım kimse yoktu. Okul değiştirenler, her şeyin yolunda gideceğini söyleyerek onları avutan ebeveynine ne yanıt vereceğini bilemeden, boğazları düğümlenmiş halde öylece durdukları o eylül sabahlarını iyi bilirler. Sanki bir şey hatırlarmış gibi konuşur işte ebeveynler! Her şeyi unuttu anne babalar; ama bu onların suçu değil, yalnızca yaşlandılar.

Üstü kapalı teneffüs alanındaki zil çaldı, öğrenciler adlarını okuyan öğretmenlerin önünde sıraya girdiler. Gözlük takan üç kişi vardı, sayımız fazla değildi. Ben 6C'nin sırasında duruyordum ve yine en kısa bendim. Aralık ayında dünyaya gelmişim maalesef, annemle babam okuldaki yaşlılarımdan daima altı ay küçük olmama sevinirlerdi, koltukları kabarırdı; ben ise, her yıl, okulun açıldığında buna dertlenir dururdum.

Sınıfın en kısası olmak: Tahtayı silmek, tebeşirleri yerleştirmek, spor salonundaki minderleri toparlamak, çok yüksekte olan rafa basket toplarını dizmek ve en kötüsü

de, sınıf fotoğrafında en ön sırada, yalnız başına, bağdaş kurmuş oturarak poz vermek zorunda kalmak anlamına geliyordu; okulda küçük düşmenin hiçbir sınırı yoktur.

Tüm bunlar, 6C sınıfının sırasında, benim tam zıttım olan Marquès adlı o canavar olmasa önemli sayılmazdı aslında.

Evet, belki ben okul hayatım boyunca sınıf arkadaşlarımdan altı ay küçük olacaktım –ne mutlu annemle babama– ama Marquès de sınıf arkadaşlarından iki yaş büyük olacaktı ve bu, ebeveyninin umurunda bile değildi. Okul, oğullarını meşgul ettiği, öğlen yemeğini kantinde yediği ve yalnızca günün sonunda yeniden ortaya çıktığı sürece hallerinden memnundular.

Ben gözlük takıyordum, Marquès'in gözleri ise bir vaşağınki kadar keskindi. Ben yaşıttım olan erkek çocuklarından on santim kısaydım, Marquès ise on santim daha uzundu, bu da, onunla aramda hatırı sayılır bir boy farkı yaratıyordu; ben basketboldan nefret ediyordum, Marquès'in ise topu potaya sokmak için uzanması yeterliydi; ben şiir severdim, o ise sporu, bu ikisinin birbirine aykırı olduğunu düşündüğüm için söylemedim bunu; ben ağaçların gövdelerine konan çekirgeleri incelemeyi severdim, Marquès ise onları yakalayıp kanatlarını yolmayı.

Tüm bunlara rağmen, iki, aslına bakarsanız bir ortak noktamız vardı: Élisabeth! Ona âşıktık, ne var ki Élisabeth'in ikimizde de gözü yoktu. Bu durum, Marquès'le aramda bir tür dayanışma kurulmasını sağlayabilirdi; gelin görün ki öne çıkan rekabet oldu.

Élisabeth okulun en güzel kızı değildi ama cazibe dediniz mi kimse eline su dökemezdi. Saçlarını kendine has bir biçimde toplardı, hareketleri son derece yalın ve zarifti, hele o gülümsemesi yok mu, yağmurun dinmek bilmediği, sırsıklam olan ayakkabılarınızın asfaltta cörk cörk ettiği, sokak lambalarının hiç sönmeden sabah akşam okul yolunu aydınlattığı o en hüzünlü güz günlerine ışık saçmaya yeterdi.

İşte burada, umutsuzca Élisabeth'in bana bakmaya tenezzül etmesini, umutsuzca büyümeyi beklediğim bu küçük taşra kasabasında geçti hüzün dolu çocukluğum.

1

Marquès'in bana gıcık olması için bir gün yeterli oldu. Onulmaz hatayı o gün işledim. İngilizce öğretmenimiz Bayan Schaeffer, di'li geçmiş zamanın, geçmişte tamamlanmış ve şimdiki zamanla ilişkisi kalmamış olduğunu, zamanın içinde mükemmelen konumlandırılabilceğini anlatıyordu. Çocuk oyuncağı!

Ben bunu söyler söylemez, Bayan Schaeffer parmağıyla beni işaret edip bu zamanı, kuracağım bir cümle içinde kullanmamı istedi. Eğitim yılının geçmişte kalması ne kadar da hoş olurdu, dediğimde, Élisabeth kahkahayı basıverdi. Şakama yalnızca ikimiz gülünce, sınıfın geri kalanının İngilizce di'li geçmiş zamanı hiç anlamadığını ve Marquès'in, Élisabeth'le olan ilişkimde bir sıfır öne geçtiğim sonucunu çıkardığını fark ettim. Okulun ilk üç ayı burnumdan gelmişti. Okulların açıldığı o ilk pazartesi gününden, daha doğrusu tam olarak o İngilizce dersinden itibaren, gerçek bir cehennem hayatı yaşayacaktım.

Bayan Schaeffer hemen, önümüzdeki cumartesi sabahı çekeceğim bir ceza verdi bana. Üç saat boyunca avludaki yaprakları toplayacağım. Sonbahardan nefret ediyorum!

Salı ve çarşamba günleri, Marquès'in taktığı çelmele-re maruz kaldım. Benim boylu boyunca yere serildiğim her sefer, aynı Marquès, koşma yarışında geride kalması-

nı, sınavtakileri en çok güldüren çocuk olmasıyla telafi ediyordu. Hatta biraz öne bile geçti ama Élisabeth bunu hiç de komik bulmuyordu; Marquès'in intikam hırsı da bir türlü dinmek bilmiyordu.

Perşembe günü Marquès dozu daha da artırdı, matematik dersini, beni zorla içine soktuktan sonra asma kilidini taktığı dolabımda geçirdim. Koridoru süpüren hademeye dolabın şifresini fısıldadım, kendimi ancak dolabı yumruklayınca duyurabildim. İspiyoncu yerine konup başımı daha fazla belaya sokmamak için, saklanmaya çalışırken aptal gibi kendi kendimi kilitlediğimi söyledim ona. Şaşkına dönen hademe, dolabın içindeyken asma kilidi nasıl taktığımı sordu; soruyu duymazdan gelip son sürat tütüdü oradan. Yoklamayı kaçırmıştım. Cumartesi günkü cezam, matematik öğretmenim tarafından bir saat uzatıldı.

Cuma, haftanın en berbat günü oldu. Marquès, sabah on birdeki fizik dersinde öğrendiği Newton'un yerçekimi kanununun temel ilkelerini benim üzerimde denedi.

Isaac Newton'un keşfettiği evrensel çekim kanunu, özet olarak, iki noktasal cismin birbirini eşit bir kuvvetle çektiğini; bu kuvvetin, kütlelerinin çarpımıyla doğru, aralarındaki uzaklığın karesiyle ters orantılı olduğunu anlatır. Bu kuvvet, her iki cismin ağırlık merkezinden geçerek sağa yönelir.

Ders kitabında işte böyle yazıyor. Uygulamada ise, durum farklı. Birinin kantinden domates aşırıldığını ve niyetinin onu yemek olmadığını düşünün; kurbanının uygun mesafeye yaklaşmasını ve söz konusu domatesi kolunun bütün gücüyle fırlatmasını bekleyin; işte o zaman Newton kanununun söylendiği gibi uygulanmadığını göreceksiniz. Buna kanıt olarak, domatesin hiç de vücudunun ağırlık merkezinden geçerek sağa doğru yönelmediğini söylemek isterim; domates doğrudan gözlüğümde patladı. Yemekhaneyi çınlatan gülüşmeler arasında Élisabeth'in o içten ve güzel gülüşünü duydum ve bu, canımı çok sıktı.

O cuma akşamı, annem, “Gördün mü, her şey yolunda gitti,” diye yineleyip her zaman haklı olduğunu ima ettiği sırada ben, cezamın yazılı olduğu kâğıdı mutfak masasının üzerine koyup aç olmadığını ve yatmaya gideceğimi söyledim.

* * *

Söz konusu cumartesi sabahı, arkadaşlar televizyon karşısında kahvaltılarını yaparken, ben okulun yolunu tuttum.

Avluda in cin top oynuyordu; hademe, imzalı ceza kâğıdını uygun biçimde katlayıp gri gömleğinin cebine yerleştirdi. Elime bir dirgen tutuşturup kendimi yaralamaya dikkat etmemi tembih ettikten sonra, bir yaprak yığınının ve filesi bana Kabil’in ya da daha doğrusu Marquès’in gözü gibi görünen basketbol potasının altındaki el arabasını gösterdi.

Hademe imdadıma yetiştiğinde, o sararmış yaprak yığınınıyla boğuşmaya başlayalı yarım saat olmuştu.

“Tanıdım seni, kendini dolabına kilitleyen çocuksun sen, değil mi? Okulların açıldığı ilk hafta ceza almak, neredeyse asma kilidi içeriden takmak kadar beceri ister,” dedi elimden dirgeni alırken.

Kendinden emin bir tavırla dirgeni yaprak dağına sapladı ve benim işe başladığımdan beri topladığımdan çok daha fazlasını havaya kaldırdı.

“Bu cezayı hak edecek ne yaptın?” dedi yaprakları el arabasına doldururken.

“Bir fiil çekimi hatası yaptım!” diye homurdandım.

“Hıım, seni suçlayamam, dilbilgim hep zayıf olmuştur. Süpürme işinde de pek beceriklisin gibi gelmedi bana. İyi yapabildiğin bir şey var mı?”

İşte bu soru derin düşüncelere dalmama neden oldu. Soruyu boşuna kafamda evirip çevirip duruyordum, ye-

tenekli olduğum en ufak bir alan bile bulamamıştım; aniden kafamda bir şimşek çaktı ve ailem için şu meşhur altı ayın neden bu kadar önemli olduğunu anlayıverdim: Önemliydi, çünkü evlatlarıyla gurur duymalarını sağlayacak başka hiçbir niteliğim yoktu benim.

“Seni heyecanlandıran bir şey olmalı mutlaka, her şeyden çok yapmak istediğin, gerçekleştirmek istediğin bir rüyan olmalı!” dedi hademe, bir yandan da yaprakları toplamaya devam ediyordu.

“Geceyi evcilleştirmek!” diye mırıldandım.

Yves’in kahkahası (hademenin adı Yves’di) öyle bir cınladı ki, iki serçe kondukları daldan yıldırım hızıyla havalandılar. Bense başım önde, ellerim cebimde, avlunun öbür ucuna yürüdüm. Yves beni yolda yakaladı.

“Niyetim seninle alay etmek değildi, yanıtın biraz şaşırtıcıydı, hepsi bu.”

Basketbol potasının filesinin gölgesi avluda uzadıkça uzuyordu. Güneşin tam tepeye çıkmasına da, benim cezamın bitmesine de daha çok vardı.

“Neden geceyi evcilleştirmek istiyorsun bakalım? Bu gerçekten tuhaf bir fikir!”

“Benim yaşındayken, gece sizi de korkutuyordu. Hatta, gece içeri girmesin diye odanızın panjurlarını kapatmalarını istiyordunuz.”

Yves şaşkın şaşkın bana baktı. Yüz hatları gerilmiş, iyi niyetli ifadesi kaybolmuştu.

“Bir, bu doğru değil ve iki, bunu nereden biliyorsun?”

“Doğru değilse, gocunacak ne var?” dedim yürümeye devam ederken.

“Avlu çok büyük değil, uzağa gidemezsin,” dedi bana yetişen Yves, “sorumu yanıtlamadın.”

“Biliyorum işte.”

“Tamam, o zamanlar geceden korktuğum doğru ama bundan kimseye söz etmedim. Bana bunu nasıl öğrendiğini söyler, ayrıca bu sırrı kimseyle paylaşmayacağına söz verersen, öğlen yerine saat on birde tüymene izin veririm.”

“Anlaştık!” dedim elimi uzatarak.

Yves elimi sıkıp gözlerimin içine baktı. Hademenin gecedен bu denli korktuğunu nereden bildiğime dair en ufak bir fikrim yoktu. Belki de tek yaptığım kendi korkularımı ona yansıtmaktı. Yetişkinler neden illa her şeye bir açıklama getirme ihtiyacı duyarlar ki?

“Gel, oturalım şöyle,” diye buyurdu Yves, basketbol potasının yanındaki bankı işaret ediyordu.

“Başka yere oturmayı tercih ederim,” dedim karşıdaki bankı göstererek.

“Hadi otur bakalım bankına!”

Az önce, avlunun ortasında yan yana dururken, gözüm, benden azıcık büyük göründüğünü nasıl açıklayacaktım ona? Bu olayın neden ya da nasıl meydana geldiğini bilmiyorum; tek bildiğim, odasındaki duvar kâğıdının sararmış olduğu, yaşadığı evin parkelerinin gıcırdağı ve bunun da, karanlık bastırıldığında onun ödünü kopardığıydı.

“Bilmiyorum,” dedim biraz korkarak, “sanırım uydurdum.”

Uzunca bir süre, o bankta, hiç konuşmadan oturduk ikimiz de. Sonra Yves iç geçirdi ve ayağa kalkmadan önce dizime hafifçe vurdu.

“Hadi, gidebilirsin, bir anlaşma yaptık, saat on bir oldu. Ağzını sıkı tut, bu sırrı kendine sakla, öğrencilerin benimle dalga geçmelerini istemiyorum.”

Hademeyi selamlayıp babamın beni nasıl karşılayacağını düşününce düşününce, öngörülenden bir saat önce eve gittim. Babam seyahatten önceki akşam geç vakit dönmüştü, annem bu saatte neden evde olmadığını anlatmış olmalıydı. Okulların açıldığı ilk hafta ceza aldığım için cezam ne olacaktı acaba? Dönüş yolunda bunları düşünür dururken, şaşırtıcı bir şey dikkatimi çekti. Güneş tam tepedeydi ve tuhaf bir biçimde, gölgemin her zamankinden daha uzun ve iri olduğunu fark ettim. Daha yakından bakmak için bir an durdum; ölçüleri benimkilere uymuyordu; kaldırımında önüm sıra ilerleyen benim değil, bir başkasının gölgesiydi sanki. Bir kez daha ayrıntılarıyla in-

celedim gölgeyi ve ansızın bana ait olmayan çocukluğa dair bir an gördüm.

Bir adam, daha önce görmediğim bir bahçenin köşesine doğru sürüklüyordu beni, sonra da kemerini çıkarıp bir güzel dövüyordu.

Çok öfkelense de, babam asla elini kaldırmazdı bana. Bu anının hangi belleğin parçasını olduğunu o zaman tahmin ettim sanırım. Aklıma gelen şeyin olması tamamen imkânsızdı. Korkudan ödüm patlamıştı; adımlarımı hızlandırdım ve bir an önce eve gitmeye karar verdim.

Babam mutfakta beni bekliyordu; salona bıraktığım okul çantamın sesini duyar duymaz seslendi, sesi sert çıkmıştı.

Kötü not aldığım, odamı dağıttığım, oyuncakları söktüğüm, gece buzdolabını tırtıkladığım, geç vakitte cep feneriyle kitap okuduğum, annemin küçük radyosunu yastığımın altına saklayıp dinlediğim, ha bir de, markete gittiğimiz bir gün annem başka yere bakarken (ama görevli dikkatle beni izliyormuş) şeker reyonunda ceplerimi doldurduğum için babamı çok kızdırıp esaslı azarlar işittiğim olmuştu. Ama benim de, en şiddetli fırtınaları savuşturmak için başvurduğum bazı hilelerim vardı elbette, pişmanlık dolu bir gülümseme mesela.

Bu kez, bu numaraya başvurmam gerekmedi; babam kızgın görünmüyordu, yalnızca üzgündü. Mutfak masasında, karşısına oturmamı istedi ve ellerimi tuttu. Konaşmamız yalnızca on dakika sürdü. Hayat üzerine bir sürü şey anlattı bana, onun yaşına gelince anlarmışım, öyle söyledi. Bu anlattıklarından yalnızca biri kaldı aklımda; o da evi terk edeceğiydi. Birbirimizi mümkün olduğunca sık görmeye devam edecektik ama “mümkün olduğunca” derken neyi kastettiğini bir türlü açıklayamadı bana.

Babam oturduğu yerden kalktı ve annemin odasına gidip onu teselli etmemi istedi benden. Başka zaman olsa, “bizim odaya” derdi, bundan böyle, orası yalnızca annemin odası olacaktı.

Marc Levy

Gölge Hırsız

"Sen benim gölge hırsızmsın; nerede olursan öl, seni bulacağım."

Babası tarafından terk edilmiş, çocukluğu boyunca annesiyle birlikte sıradan bir kasabada yaşayan kahramanımızın özel bir yeteneği vardır: Peşine gölgeler takılır, ona hep bir şeyler fısıldar...

Yıllar geçmiş, bahçesindeki kestane ağaçlarının altında oturduğu okulumu, babasıyla annesinin birbirlerini sevdikleri zamandan kalma o soluk fotoğrafları ardında bırakarak yeni bir hayata başlamıştır. Ne var ki tekdüze hayatı ve bir türlü ismini koyamadığı ilişkisiyle içindeki özlemi dindirememekte, ona fısıldayıp duran gölgelerden bir türlü kurtulamamaktadır.

Bir kıyı kasabasına yolunun düştüğü bir gün, hüzmün dolu geçmişinin, peşini bırakmayan gölgelerin sırrı yavaş yavaş çözülmeye başlar. Yıllar önce geldiği bu kumsalda, gölgelerinin birbirine karıştığı ilk aşkınım izni bulacak ve onun peşine takılacaktır.

Belki de, bir sandığın içine sakladıkları o uçurtmayı yerinden çıkarmanın zamanı gelmiştir artık...

Gölge Hırsız, aramızda bırakmadığımız anları, anıları ve aşkları anlatıyor. Yani peşimize takılan, kurtulamadığımız gölgeleri...

Kapak resmi: Renato De Gric

ISBN 978-975-07-1271-5

9 789750 712715